

Zairon Obia en zijn ervaring

INBURGEREN VANUIT DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Zairon Obia, 18 jaar, woont nu 8 maanden in Nederland. Zairon vertelt dat hij van plan was om naar Nederland te komen om als model te gaan werken. Zijn ouders konden zich niet vinden in zijn plannen.

"Op Curaçao was ik 'malamucha', een stout en lastig kind en een grappenmaker. Niet dat ik met justitie in aanraking ben geweest of met drugs of alcohol. Daar was ik niet in geïnteresseerd.

Ik bemoeide me met niemand en niemand moest zich met mij bemoeien, bleef lang weg van huis en ging veelal m'n eigen gang."

Zairon was vasthoudend in zijn plan naar Nederland te komen en uiteindelijk hebben zijn ouders meegewerkt en de voorbereidingen via de voogdijraad getroffen in verband met de voogdijregeling. De contacten waren gelegd met zijn tante bij wie hij opgevangen zou worden en die bereid was de verantwoordelijkheid op zich te nemen. Zairon kreeg een 'verklaring van geen bezwaar' en nadat hij vrijwillig een inburgeringscursus, waarmee hij zich kon voorbereiden op het wonen in Nederland had gevolgd, kon hij naar Nederland afreizen.

De cursus bevatte veel aspecten van de Nederlandse taal zoals schrijf-, lees- en spreekvaardigheid en begrijpend lezen, er werden hem vaardigheden bijgebracht in bv. het omgaan met afspraken, met financiën, houdingsaspecten en allerlei andere wetenswaardigheden, nodig voor het leven in Nederland. De cursus werd verzorgd door in Nederland woonachtige Antilliaanse leerkrachten. 3 maanden lang, 5 dagen per week van 2 tot 6 uur heeft hij samen met 19 andere cursisten deelgenomen aan wat, volgens Zairon, een goede basis is geweest. Een zeer intensieve tijd, zo geeft hij aan

want hij had ook allerlei baantjes. Zairon was tevreden omdat hij het vereiste NT2 niveau heeft gehaald.

Nu had Zairon reeds een behoorlijke basis want hij stopte met school kort voordat hij aan de 4e Mavo moest beginnen. Deze kennis en het certificaat dat hem na die 3 maanden toekwam, waren echter niet genoeg om in Nederland direct aansluiting te vinden in het onderwijs op het niveau zoals aangegeven op zijn certificaat, zo bleek later. Dit was zeer teleurstellend voor hem want hij ondervond nogal wat problemen toen hij zich bij verschillende onderwijsinstellingen wilde inschrijven. (Zijn oorspronkelijke plan om de modewereld in te gaan heeft hij vanwege zijn geloofsovertuiging laten varen). Men wist niets van het voortraject op de Antillen en erkende het certificaat niet. Zairon klopte uiteindelijk onlangs aan bij Humanitas voor

*Een groot incasseringsvermogen,
 flinke motivatie, een zekere
 mate van flexibiliteit en de
 bereidheid je aan te passen,
 heb je wel nodig*

hulp bij het regelen van zijn uitkering. Hier bleek men wel goed geïnformeerd over het voortraject inburgering op de Antillen en was men hem behulpzaam. Zairon heeft zich in december 2000 eindelijk kunnen inschrijven op een Regionaal Opleiding Centrum (ROC) waar hij een voorbereidend traject volgt om in september a.s. in te kun-

nen stromen op een mbo-opleiding voor boekhoudkundig medewerker. Een Mavo-diploma is hiervoor vereist. In het huidige traject wordt met name geïnvesteerd in het Nederlands. Zairon heeft zich ook ingeschreven voor de politieopleiding en hij heeft zich laten informeren over het selectieproces dat erg zwaar is. Volgende

leerling, kon school met werk combineren op Curaçao en ben slechts 1 keer blijven zitten. Mijn start in Nederland verliep niet geheel soepel, maar de ervaringen hebben een positieve invloed op me gehad. Een goede voorbereiding begint reeds bij een goede scholing en de Nederlandse samenleving heeft veel te bieden, maar een goede

beheersing van de Nederlandse taal is een noodzaak. Een reeds 20 jaar in Nederland woonachtige Antilliaan heeft mij gezegd om alles wat ik kan leren van de Nederlander mee te pikken", aldus Zairon. Het leven in Nederland bevalt hem goed om velerlei redenen. De wijze waarop zaken georganiseerd zijn en de vele mogelijkheden waar je goed gebruik van kunt maken als je dat wilt, spreken hem aan. Een groot incasseringsvermogen, flinke motivatie, een zekere mate van flexibiliteit en de bereidheid je aan te passen, wat soms betekent dat je moet inleveren, moet je wel hebben. Je moet ook sterk in je schoenen staan want

Zairon in zijn woonplaats Groningen.

je wordt overspoeld door allerlei aanbiedingen met afbetalingsmogelijkheden. De verleidingen zijn groot en als je niet oppast, raak je snel in de problemen. Voor Zairon geldt bovendien de inbedding in het geloof. Hij heeft sinds kort een bijzondere relatie met God en ziet dit als een verrijking van zijn leven.

maand doet hij hier een taaltoets voor, waarna nog een aantal toetsen zal volgen. Behalve de moeizame instroming in het onderwijs, bleek nog meer zaken niet goed geregeld. Hij kwam in eerste instantie in huis bij zijn tante die belast was met de tijdelijke voogdij. Althans, dat dachten zij. Toen tante zich bij de Sociale Verzekeringsbank meldde voor kinderbijslag, bleek dat tante niet over de juiste papieren beschikte. (De formele benoeming van tante tot tijdelijke voogd had tante via het kantongerecht moeten regelen).

De wegen die Zairon heeft moeten bewandelen, is hij grotendeels alleen gegaan omdat tante slecht ter been is. Hij zag dat de tijd verstreek, is werk gaan zoeken en heeft inmiddels allerlei baantjes gehad en kon zodoende in zijn eigen onderhoud voorzien.

Over wat deze ervaringen voor Zairon hebben betekend zegt hij het volgende. "Ik heb veel nagedacht over de goede bedoelingen van mijn moeder met mij en ben haar hier erkentelijk voor. Ik kon veel verder zijn in het leven want ik was een goede

De wijze waarop hij via de cursus op het wonen in Nederland is voorbereid vindt hij goed. Hij heeft veel van die kennis kunnen herkennen en gebruiken.

Zairon woont nu zelfstandig. Makkelijk is het niet. De combinatie van school, huishouden en zorg voor jezelf is iets dat hij zichzelf moest leren. Met de uitkering van f. 1100,- komt hij goed uit, maar dat heeft vooral te maken met zijn levensstijl.

Zairon raadt een ieder aan die naar Nederland wil komen, ook al heb je een Mavo of Havo-diploma op zak, om de cursus op Curaçao te volgen.

Jenny Pourier

ZIJN ALLE RIJKSGENOTEN BURGERS VAN DE EUROPESE UNIE? (1)

Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat thans uit Aruba, de Nederlandse Antillen en Nederland. De bewoners van deze drie gebiedsdelen worden in de volksmond respectievelijk genoemd Arubanen, Antillianen en (Europese-)Nederlanders en gezamenlijk zijn ze allen rijksgenoten. De vragen die thans aan de orde zijn luiden: zijn alle rijksgenoten "onderdanen" van het Koninkrijk der Nederlanden en zijn alle rijksgenoten burgers van de Europese Unie. Het "ingezetenschap" speelt ook een rol bij de beantwoording van deze vragen.

Wie zijn Rijksgenoten?

Ingevolge het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden is in artikel 3 lid c bepaald, dat het Nederlanderschap een koninkrijksaangelegenheid is. Dat betekent een aangelegenheid betreffende Aruba, de Nederlandse Antillen en Nederland gezamenlijk; impliciet is hier aangeduid dat de

"Nederlandse nationaliteit" een gemeenschappelijke zaak is voor het gehele Koninkrijk.

De officiële toelichting op dit artikel geeft aan dat het Nederlands onderdaanschap eveneens een koninkrijksaangelegenheid is en dat een eventuele regeling van een burgerschap of ingezetenschap aan de landen afzonderlijk is overgelaten. Terwijl artikel 3 lid f van het Statuut bepaalt dat het toezicht op de algemene regelingen betreffende de toelating en uitzetting van Nederlanders (qua nationaliteit) een aangelegenheid is van het gehele Koninkrijk.

De regeling op zich betreffende de toelating en uitzetting is een landsaangelegenheid en elk gebiedsdeel kan zijn eigen beperkende maatregelen stellen met betrekking tot de toelating van Nederlanders. Mocht een persoon worden toegelaten dan is de toegelaten ingezetene geworden van het desbetreffende land. Nederland kent geen

beperkende maatregelen voor de toelating van rijksgenoten uit Aruba en de Nederlandse Antillen tot zijn gebiedsdeel. Aruba en de Nederlandse Antillen hebben dat wel. Tot nu toe zijn er geen toezichhoudende maatregelen inzake de toelating en uitzetting bekend vanwege het Koninkrijk.

Uit het voorgaande valt op te merken, dat met de term "rijksgenoten" meestal de onderdanen van het Koninkrijk der Nederlanden worden aangeduid en niet zozeer de "ingezetenen".

Helaas is in het Statuut geen omschrijving te vinden van "onderdaanschap", maar in beginsel wordt er vanuit gegaan, dat het personen zijn die de Nederlandse nationaliteit bezitten.

De rijkswet op het Nederlanderschap bepaalt wie precies de nationaliteit van Nederlander bezit, en gaat uit van het beginsel van hoofdblijf ten tijde van de geboorte op de Nederlandse Antillen, Aruba en in Nederland.

In verschillende internationale overeenkomsten is de term "onderdaan" terug te vinden in bepalingen die van toepassing zijn op het gehele Koninkrijk en haar burgers. Als voorbeeld beperk ik mij tot het BUPO-verdrag. Daarin heeft Nederland de term "onderdaan" onderscheiden in onderdanen van Nederland en onderdanen van de Nederlandse Antillen. (In het verdrag werd Aruba destijds niet genoemd omdat het verdrag dateert van de periode van vóór de status aparte). Met andere woorden, de term "onderdaan" zal niet in ieder tekst overal dezelfde betekenis hebben. Het kan betekenen de ingezetenen van de Nederlandse Antillen (lees: en Aruba) of Nederland, zoals in het BUPO-verdrag staat vermeld. Het BUPO kent dus geen onderdanen van het Koninkrijk der Nederlanden.

(wordt vervolgd)

Robert van der Hansz

EEN GREEP UIT DE ACTIVITEITEN VAN OCAN

Onverwachts bleken de eerste twee maanden van het nieuwe jaar een nogal vol programma te omvatten. In de eerste plaats zijn er twee LOM vergaderingen geweest: op 17 januari met staatssecretaris Hoogenvorst en minister Van Boxtel over de hoge aantallen allochtonen in de WAO. Dit overleg vond plaats op initiatief van Surinaams Inspraakorgaan, het Inspraakorgaan Turken en het Samenwerkingsverband Marokkanen en Tunesiërs. Met de bewindslieden is van gedachten gewisseld over mogelijke oplossingen en over de betrokkenheid daarbij van de inspraakorganen voor minderheden. Uit de cijfers blijkt dat Antillianen en Arubanen amper in de WAO zitten. Wel is een belangrijk deel van onze mensen afhankelijk van een bijstandsuitkering.

Op 31 januari zaten de zeven LOM-samenwerkingsverbanden met staatssecretaris Adelmund en minister Van Boxtel om het Landelijk Beleidskader 2002 -2006 te bespreken. OCaN pleitte tijdens dat overleg voor het structureel meenemen van de Antilliaanse en Arubaanse doelgroep in de onderwijsstatistiek. Verder stelde OCaN voor om de doelgroepen al in een vroege fase te betrekken bij de discussie over wat men zou dienen te verstaan onder de sociale competentie van leerlingen in het onderwijs, en dat vanuit het oogpunt van de multiculturele samenleving. Tot slot stelde OCaN voor om na te gaan in hoeverre lesuitval van invloed zou kunnen zijn op spijbelgedrag en schooluitval. Het spreekt vanzelf dat ook het rapport van de Algemene Rekenkamer over het achterstandsbeleid aan de orde is geweest.

Op 21 februari jongstleden discussieerde de Vaste Kamercommissie van SoZaWe over de onvolledige AOW-problematiek. De zeven samenwerkingsverbanden stuurden in dat kader een brief aan de Tweede Kamer waarin onder meer gepleit werd om 65+-ers met een onvolledige AOW en een aanvullende bijstandsuitkering niet langer te onderwerpen aan het strakke regime van de bijstand (o.a. het invullen en inleveren van maandbriefjes). Het kabinet zal plannen ontwikkelen samen met de Sociale Verzekeringsbank en de VNG om voor betere voorlichting te zorgen over een beter gebruik van de aanvullende bijstand en over de inkoop van ontbrekende onverzekerde AOW-jaren.

OCaN heeft aan diverse vergaderingen geparticipeerd in het kader van de actuele betrokkenheid van de doelgroep bij opstelling en uitvoering van de Plannen van Aanpak van de zeven Antillengemeenten. Het Antilliaans Strategisch

Beraad in Rotterdam is een goed voorbeeld van de gezegde: " Union ta forsa" . OCaN kan alleen maar hopen dat de Antillianen en Arubanen in de overige Antillengemeenten het voorbeeld zullen volgen van het Antilliaans Beraad.

In een brief aan mw. Kalsbeek betuigde OCaN instemming met haar krachtadig optreden als staatssecretaris van Justitie met betrekking tot de criminaliteitscijfers van de asielzoekers in Groningen. OCaN wees op de analogie van deze situatie en de criminaliteitscijfers die steeds worden geproduceerd van de Antilliaanse jongeren. Deze, voor een groot deel in moeilijke sociaal-economische omstandigheden verkerende jongeren worden vergeleken met de totale autochtone jongeren populatie.

Gepleit wordt voor een onafhankelijk wetenschappelijk kwantitatief onderzoek om te weten te komen hoeveel personen van Antilliaanse komaf betrokken zijn in de criminaliteit, en dit onder meer gedifferentieerd naar geboorteplaats, criminaliteitsvorm, aantal gepleegde delicten per persoon en verblijfplaats.

Tot slot, op 3 maart jongstleden vond de Invitational Conference van OCaN plaats. Dit was de tweede in een serie van vier bijeenkomsten. Doel van deze bijeenkomsten is het bepalen van de strategische hoofddoelstellingen van OCaN in de komende jaren. Naast de leden van het bestuur offeren een aantal geselecteerde Antilliaanse en Arubaanse deskundigen hun vrije zaterdag op, omdat zij hun expertise willen aanwenden voor verbetering van de maatschappelijke situatie van Antillianen en Arubanen in Nederland.

Invitational conference geleid door George Curiel.

Antilliaanse en Arubaanse professionals verkennen de mogelijkheden voor een Antilliaans Beraad.

V.l.n.r.: Roy Pieters, Don Martina en Robert van der Hansz.

Bestuur van OCaN en A/A deskundigen tijdens de tweede invitational conference.

ROTTERDAMMER WORDEN

De zogenaamde zeven Antillengemeenten in Nederland zijn planmatig bezig om iets te doen aan de "Antillianenproblematiek". Elk van deze zeven gemeenten (lees elders in dit blad) heeft een eigen benadering om de Antillianen en Arubanen binnen hun grenzen op te nemen. In Den Haag zijn Antillianen en Arubanen niet betrokken bij het opstellen van het plan. Daartegenover kijkt Rotterdam met andere ogen naar het proces en het eventueel effect van haar beleid. Wethouder Herman Meijer –verantwoordelijk in Rotterdam voor o.a. het minderhedenbeleid– licht toe waarom het beleid zonder een vertrouwensband met de Antilliaanse gemeenschap, een doodoener is.

Volgens Wethouder Meijer is het Antilliaans Beraad, een soort stuurgroep van professionele Antillianen, zeer vroeg en inten-

Werkgelegenheid, Stedebouw en Volkshuisvesting (DS&V) en andere. "Dit gaat zelfs verder; wij hebben de woningbouw-

om de nieuwkomers voor onnodige risico's te behoeden. "Na melding bij Burgerzaken zie je vaak dat sommige Antillianen verdwijnen en op termijn gaan zwerven in Rotterdam of in andere steden. Dat leidt in veel gevallen tot ellendige toestanden. Wij willen de dingen doen die er toe doen". Vandaar dat hij niets anders kan voorstellen dan te werken met het Antilliaans Beraad. Mede hierdoor is hij op zoek naar een tweehoofdige leiding om het plan te realiseren. De Gemeente staat erop dat er iemand komt die het ambtelijk apparaat goed kent om de diensten soepeler met elkaar te laten communiceren en te functioneren ten behoeve van de doelgroep. Daarnaast zoekt de Gemeente naar een Antilliaan/-se die de Antilliaanse gemeenschap goed kent, affiniteit ermee heeft en de wensen en behoeften uitstekend kan vertalen naar en van het beleid. Op deze wijze hoopt Rotterdam een andere impuls aan de creativiteit van Antillianen te geven. Antillianen moeten voelen dat zij welkom zijn in Rotterdam en moeten bereid zijn zich in te zetten om er bovenop te komen. Wethouder Meijer zegt een hekel te hebben aan het "hospitaliseren" van mensen. Met andere woorden, mensen moeten niet het gevoel hebben of

Wethouder Herman Meijer, met ondermeer het minderhedenbeleid in zijn portefeuille.

sief bij de plannen in Rotterdam betrokken geweest. "Het Beraad heeft mee gewerkt aan het aanragen van gegevens, suggesties en heeft zelfs het plan mee geschreven. Het was een kwestie van de omgevingsfactoren goed te organiseren. Deze mensen weten vanwege hun eigen werkzaamheden wat leeft in de Antilliaanse gemeenschap". Het plan "Lus de Trafico" (Verkeerslicht) ligt er met een duidelijke verantwoordelijkheid voor een aantal gemeentelijke diensten zoals Sociale Zaken en

corporaties partij gemaakt van onze aanpak. De corporaties zijn gevraagd om 300 woningen vrij te houden voor Antilliaanse nieuwkomers. Wij verplichten de mensen om het inburgeringstraject te volgen, daartegenover willen wij voorkomen dat zij overgeleverd worden aan familiesleden. Het moet niet zo zijn dat men vanwege het ontbreken van woonruimte in de handen valt van huisjesmelkers in bepaalde gedeelten van de stad". De Wethouder zegt uit te zijn

krijgen dat zij niets kunnen, zij moeten kunnen uitgaan van de eigen kracht en creativiteit. Hij maakt een vergelijking tussen Marokkaanse en Antilliaanse jongeren en de wijze waarop de Marokkaanse gemeenschap op hun jongeren sinds enige tijd reageert. Hij gelooft in het gebruik maken van de structuren die er zijn. De club van Antilliaanse vrouwen in de Millinxbuurt die zich bezig houdt met allerlei activiteiten in de buurt, ziet hij als een pijler van stabiliteit.

"Het hebben van een internaat in de Antilliaanse sfeer als tijdelijke opvang voor jongeren maakt ook deel uit van het werken aan een ontvangende structuur. De Dienst Stedebouw en Volkshuisvesting komt binnenkort met een implementatieplan voor het internaat". Het inter-

naat dat oorspronkelijk een initiatief was van Stichting Welzijnsbevordering Antillianen en Arubanen (SWA) en DS&V te Rotterdam, is enerzijds gericht op het bieden van perspectieven aan jongeren en anderzijds op de tijdelijke ontlasting van

de stelling dat de kritische succesfactoren van het internaat in relatie zullen staan tot de wijze waarop de ouders (in veel gevallen de moeders) bij het internaat betrokken worden. Dit zal ook betekenen het bieden van additionele 'tools' aan

Het minderhedenbeleid zonder vertrouwensband met de Antilliaanse gemeenschap is een dooddoener

ouders in moeilijke periodes. Volgens de Wethouder is het slechts een kwestie van tijd voordat de jongeren onder dak gebracht worden en hun ouders/verzorgers ook betrokken kunnen worden bij het internaat "Na Kas". Wethouder Meijer is het trouwens eens met

de moeders opdat deze in staat worden gesteld om te participeren in de samenleving als volwaardige burgers. Antillianen zijn Nederlanders en zijn welkom in Rotterdam mits zij bereid zijn Rotterdammers te worden.

Artwell Cain

BZK geeft financiële ondersteuning aan categoriale aanpak

24 MILJOEN VOOR PLANNEN VAN AANPAK PROBLEMATIEK ANTILLIAANSE JONGEREN

Op 16 oktober 2000 werd tijdens een overleg van minister Van Boxtel en staatssecretaris De Vries met een zevental zogeheten Antillengemeenten (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Dordrecht, Den Helder, Groningen en Nijmegen) afspraken gemaakt over de ondersteuning die het ministerie van BZK zal geven aan de gemeentelijke plannen van aanpak rond de 'Antillianenproblematiek'. De minister stemde in met de plannen van de afzonderlijke gemeenten en heeft binnen zijn begroting voor de CRIEM-aanpak een bedrag van 24 miljoen gereserveerd voor de komende vier jaar, ingaande dit jaar.

De verdeelsleutel over de gemeenten wordt vastgesteld op basis van de omvang van de doelgroep per gemeente. Wel moeten de gemeenten zelf ook een substantiële bijdrage leveren. Per gemeente zullen nog nader uit te werken resultaatgerichte

afspraken worden gemaakt op basis van een nulmeting. Deze nulmeting is momenteel nog in uitvoering. Een tweede afspraak betreft de jaarlijkse rapportage van de gemeenten aan de minister, zowel wat betreft de kwantitatieve (het aantal bereikte jongeren) als de kwalitatieve resultaten (bijvoorbeeld de betrokkenheid van de doelgroep). Ook is overeengekomen dat in Rotterdam en Dordrecht een pilot wordt uitgevoerd met betrekking tot gegevensuitwisseling, zowel binnen de gemeente (de bij de ketenaanpak betrokken instanties en organisaties) als tussen de gemeenten. In geval van succes zal dit systeem door de overige Antillengemeenten worden overgenomen.

Nu het voor de gemeenten duidelijk is op hoeveel additionele middelen ze mogen rekenen, ligt het in de lijn der verwachtingen dat de ingediende plan-

nen zo spoedig mogelijk geïmplementeerd zullen worden voorzover ze al niet in uitvoering zijn. Het gaat om activiteiten waar geen reguliere budgetten voor konden worden ingezet. De activiteiten en projecten moeten betere perspectieven op maatschappelijke participatie van de doelgroep bewerkstelligen. Bij de plannen van aanpak gaat het om het realiseren van een integrale en sluitende aanpak en ketenbenadering. Drie van de gemeenten richten zich specifiek op de nieuwkomers. In deze editie van OCaN-Info willen wij u informeren over de voorstellen die vorig jaar zijn ingediend door de zeven gemeenten.

Gemeente Nijmegen: Trabou Tin

Nijmegen kiest voor een sluitende ketenbenadering op basis van een drie-sporenbeleid. Dit drie-sporenbeleid is gericht op preventie van het ontstaan van problematische situaties, repressie en een begeleide terugkeer naar de maatschappij en uitstroom naar scholing en arbeid. De activiteiten richten zich op jongeren van 15 - 35 jaar met politiecontacten, jongeren van 15 - 35 jaar die een jaar werkloos zijn en de ouders en kinderen van deze twee categorieën jongeren. In het Nijmeegse plan speelt het stimuleringsproject Trabou Tin een belangrijke rol.

Een aantal concrete activiteiten zijn bijvoorbeeld: de aanpak van de harde kern criminele Antillianen in de gemeente en jongeren middels dwang- en drangtrajecten een kans geven deel te nemen aan het arbeid- en scholingsaanbod van Trabou Tin (repressie). Activiteiten gericht op preventieve zijn o.a.: het inzetten van extra activiteiten op opvoedingsondersteuning, trajectbegeleiding van jongeren binnen hun leefsituatie, begeleiding van 'kindmoeders', het opzetten van een systeem van mentorschap en het opzetten van zelforganisaties op het gebied van sport en cultuur. De vele instellingen en organisaties (welzijnsinstellingen, de bovenlokale steunfunctie, politie, woningverenigingen, scholen en opleidingsinstituten, het maatschappelijk werk, het arbeidsbureau en Antilliaanse organisaties) dienen allemaal binnen het project Trabou Tin te werken aan het bereiken van de gestelde doelen.

Gemeente Den Haag

Den Haag kiest voor een projectmatige aanpak, met een duur van minstens drie en hoogstens vier jaar, die een sluitende aanpak beoogt richting arbeidsmarkt, onderwijs, zinvolle dagbesteding en criminaliteitspreventie. Het Haagse plan van aanpak richt zich specifiek op kansarme jongeren in de

leeftijd van 12 - 25 jaar, die zich in de afgelopen twee jaren in Nederland hebben gevestigd en die een aantal achterstandskenmerken kennen. Het Haagse plan van aanpak voorziet onder andere in een specifiek inburgeringsprogramma voor Antilliaanse nieuwkomers, een aantal experimenten gericht op verdere informatieverzameling en -analyse van de criminaliteit onder de Antilliaanse jongeren en aanpak van de zware criminaliteit onder Antillianen in Den Haag.

Gemeente Amsterdam: Plan van aanpak lokale opvang Antillianen

Het Amsterdamse plan van aanpak behelst een pilot voor vier jaar waarin de Antilliaanse en Arubaanse nieuwkomers (jongeren, maar ook ouderen) centraal staan. Kern van de Amsterdamse aanpak is in nauwe aansluiting op het inburgeringsbeleid een Project A/A nieuwkomers te doen uitvoeren vanuit stadsdeel Zuidoost, doch dat bedoeld is voor de hele stad.

Doel van het project is zicht te krijgen op aard en omvang van de doelgroep, haar in het kader van de inburgering op te vangen en extra te begeleiden, hetgeen moet leiden tot betere perspectieven voor het maatschappelijk functioneren. Stadsdeel Zuidoost wordt rechtstreeks belast met de aansturing en supervisie van het uit te voeren project. Het project omvat de opzet en inrichting van een servicepunt Antillianen/Arubanen van waaruit een activiteitenprogramma wordt uitgevoerd. In samenwerking met de reeds bestaande trajectbegeleiding zullen de nieuwkomers zorgvuldig worden gevolgd en de noodzakelijke verbindingen met relevante organisaties en instellingen worden gelegd en onderhouden. Deze organisaties en instellingen dienen bij een goede afstemming op elkaar, een sluitend keten te vormen.

Het servicepunt dient informatiemateriaal in het Papiamento en Nederlands te ontwikkelen voor relevante maatschappelijke organisaties, het Loket Buitenland en voor de ketenpartners van de inburgering.

Verder moet hij de aantallen A/A nieuwkomers in Amsterdam in kaart brengen, alsmede hun mobiliteit binnen de gemeente en tussen de gemeenten, voornamelijk richting Amsterdam.

Het opzetten van een systeem van gegevensuitwisseling tussen het servicecentrum en relevante maatschappelijke organisaties en ketenpartners van de inburgering behoort ook tot de taken van het servicepunt.

Verder gaat het ook om het onderhouden van de

benodigde contacten met de andere steden met het oog op de intergemeentelijke mobiliteit en met de voorpost inburgering op de Antillen en Aruba. Een procesmanager zal worden belast met de coördinatie van de ontwikkeling van het programma waarin werving en maatschappelijke begeleiding centraal staan.

Gemeente Dordrecht: “Melden is meedoen”

Uitgangspunt voor de Dordtse plan van aanpak is een gerichte zorgaanpak.

Daarnaast wil de gemeentelijke overheid blijk geven van haar verantwoordelijkheid in alle delen van de stad door herstel van normen en normhandhaving.

De maatregelen en activiteiten van de Dordtse aanpak concentreren zich rond zes thema's, waaronder huisvesting en leefbaarheid, politie en justitie, opvoeding en vrije tijd, en inburgering, werkgelegenheid en onderwijs.

Een aantal in het oog springende activiteiten zijn: het inzetten van juridische maatregelen tegen

illegale bewoning. Ook wordt er actie ondernomen tegen overlastgevend huurders en illegaal inwonen. Verder worden foyers ontwikkeld, gericht op jongeren, jonge vrouwen en moeders.

Een sociaal mentoraat ter ondersteuning van ouders is in ontwikkeling. Ook zal een Antilliaanse jongerenwerker worden aangetrokken en zal het Antilliaanse ontmoetingscentrum “Nos Kas” worden uitgebreid. Het nieuwkomersproject “Fundeshi” moet op jaarbasis 165 inburgeringstrajecten en 233 stimuleringsprojecten realiseren. Met betrekking tot onderwijs komen er onderwijsassistenten voor taalondersteuning. Antilliaanse onderwijsassistenten en een Antilliaanse schoolmaatschappelijk werker worden in dienst genomen. Verder zullen lespakketten op maat worden samengesteld.

Gemeente Groningen: “Ganashi - Meedoen is winst”

Behalve een sluitende aanpak van de hulp- en dienstverlening omvat de Groninger aanpak een aantal deelprojecten, maatregelen en activiteiten

op het gebied van Welzijn en Zorg, Onderwijs, Werk en Inkomen en Politie en Justitie en deskundigheidsbevordering bij alle deelnemers die betrokken zijn bij Ganashi. De activiteiten richten zich op de directe en indirecte nieuwkomers, fase 2, 3 en 4 uitkeringsgerechtigden, risicojongeren en jongeren afkomstig uit het justitietraject. Voor de jongeren tot 23 jaar sluit het project aan bij de doelstellingen van het Integraal Jeugdbeleid.

De activiteiten van het reguliere sociaal cultureel

Plv. Gevolmachtigde Minister Brookson en wethouder Struik verrichten de officiële opening van het jongeren centrum ‘Nos Kultura’.

werk voor jongeren en het Antilliaanse wijkwerk worden geïntegreerd in één werkplan voor het jeugd- en jongerenwerk voor Antillianen en Arubanen. Een Ganashi-projectbureau wordt belast met de coördinatie, bewaking en rapportage van alle projectactiviteiten. Verder wordt de Antilliaanse stichting Forsa omgebouwd van een zelforganisatie tot een semi-professionele organisatie, die als aanspreekpunt gaat dienen voor doelgroepsleden, voor externe organisaties en de gemeente. Forsa zal ook worden belast met de organisatie van activiteiten in een aantal Groningse wijken, met communicatie en voorlichting via nieuwsbrieven en radioprogramma's en zal ze worden ingeschakeld bij de maatschappelijke begeleiding van directe en indirecte nieuwkomers. Onderzoek zal plaatsvinden naar de aard en de omvang van de problematiek van tienermoeders en er zal worden nagegaan of een verhoogde instroom van A/A neveninstromers een specifieke A/A opvangklas noodzaakt. Tot slot wordt bij de instroom van allochtone medewerkers bij de politie prioriteit gegeven aan Antillianen en Arubanen.

Gemeente Rotterdam: Lus di Trafico

Driehonderd woningen, werkgelegenheidsprojecten, intensieve begeleiding van jongeren met gedragsproblemen, specifieke straffen, een internaat voor Antilliaanse jongeren zijn een paar van de Rotterdamse plannen. Daarbij heeft Rotterdam als een van de weinige gemeentes structureel ruimte ingebouwd voor de participatie van de doelgroep middels het Antilliaans Strategisch Beraad. Hoe de zaken daar lopen, kunt u elders deze editie van OCaN-Info lezen.

Dit is een korte samenvatting van de plannen van zes Antillengemeenten. Informatie over het programma van de gemeente Den Helder ontbreekt.

In onze volgende edities zullen wij trachten u te informeren over de voortgang van de zeven gemeentelijke plannen van aanpak.

Irene Gumbs

Beperkte remigratieregeling voor Antillianen in de maak

INTEGRATIE IN 2000

Van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verscheen het rapport "Rapportage Integratiebeleid Etnische Minderheden 2000". Het geeft een beeld van de activiteiten van de verschillende ministeries en van het integratieproces. Het constateert dat op velerlei terreinen van het maatschappelijk leven nog sprake is van achterstand en achterstelling van etnische minderheden, maar merkt daar meteen bij op dat 'in zijn algemeenheid (het integratieproces) zich in goede richting beweegt. Wanneer gekeken wordt naar ontwikkelingen over decennia heen dan is er echter geen noemenswaardige daling waar te nemen bij autochtonen van weerstand tegen 'buitenlandse' burens.'

Opvallend is dat de overheid zich in steeds grotere mate bewust is van de diversiteit van de etnische minderheden, een onderwerp waar de OCaN in het verleden dikwijls op gehamerd heeft. Het rapport schrijft hierover onder meer: 'De benaming 'etnische minderheden' wekt de suggestie van eenvormigheid, terwijl degenen die het betreft onderling qua culturele wortels, oriëntatie op

kant en Turken en Marokkanen aan de andere kant.' Dit suggereert een andere kijk op het minderhedencircuit dan hetgeen enkele jaren geleden het geval was, toen besloten werd om alle landelijke derdelijns minderhedenorganisaties op te doeken en alles samen te brengen onder Forum. Een organisatie met de lofwaardige taak bruggen te bouwen tussen culturen, maar waarmee weinigen onder de diverse minderhedengroepen zich kunnen identificeren.

Bij de paragraaf over racisme citeert het rapport J. van Donselaar's "Monitor racisme en extreem rechts": 'De overgrote meerderheid (80%) van de bevolking vindt dat autochtonen en allochtonen een gelijke behandeling moeten hebben bij verde-

lingsvraagstukken, zoals huisvesting en werkgelegenheid. Ongeveer 13% van de autochtonen staat afwijzend tegenover etnische minderheden... Er is sprake van zorgwekkende reactiepatronen, zoals terugtrekking en verschansing in eigen etnische kring. Dat is zorgelijk omdat dergelijk gedrag het integratieproces kan belemmeren.' Het rapport wijdt ook een passage specifiek aan het probleem van de Antilliaanse jongeren. Over de twee inburgeringspilots die in 1999/2000 hebben plaatsgevonden op Curaçao en over het inmiddels (gedeeltelijk) achterhaalde probleem van de verplichte inburgering. Verder ook hoe de aanpak in Nederland is geweest in 2000. Het rapport: 'Het Rijk heeft in maart 2000 de bereidheid uitgesproken om, daar waar dat aantoonbaar nodig is, voor een

Terugtrekking en verschansing in eigen etnische kring

Nederland, integratieachterstand, enzovoorts wezenlijk van elkaar kunnen verschillen. Wat betreft de culturele oriëntatie bevinden Surinamers en Antillianen/Arubanen zich bijvoorbeeld tussen autochtonen aan de ene

succesvolle aanpak de gemeenten tijdelijk en aanvullend financieel te ondersteunen. De door de Antillengemeenten ingediende plannen zullen getoetst worden aan de volgende criteria:

- Heldere, meetbare, kwantificeerbare en concrete doelstellingen.
- Een gedegen probleemanalyse met de urgente knelpunten en mogelijke oplossingen; voorts moet worden aangegeven om hoeveel probleemjongeren het gaat **en hoe de Antilliaanse gemeenschap daarbij wordt betrokken.**
- Een integrale aanpak als onderdeel van het beleid van de gemeente.

- Een overzicht van de beschikbare financiële middelen, een grondige onderbouwing waarom de beschikbare middelen niet toereikend zijn en wat er aanvullend nodig is.'

Verder: **'In januari 2000 is met de Antilliaanse regering overeengekomen een project op te zetten om in Nederland woonachtige Antillianen, die naar de Nederlandse Antillen willen terugkeren te ondersteunen.** In het overleg van 29 mei 2000 is de opzet voor het (driejarig) project geaccordeerd. Het project richt zich op Antillianen die aantoonbaar een baan hebben gevonden en die zelf (dan wel de toekomstige werkgever)

niet in de remigratiekosten kunnen voorzien.'

Deze remigratieregeling is, naar OCaN verneemt, gepland om per mei aanstaande in werking te treden. In onze volgende editie zal nader hierop worden ingegaan.

Het rapport geeft weinig inzicht in wat de kwalitatieve en kwantitatieve resultaten zijn van het kabinetsbeleid van de voorgaande jaren.

Voor belangstellenden ligt dit rapport (65 pagina's plus bijlagen) ter inzage op het kantoor van OCaN, Laan van Meerdervoort nr. 145A, Den Haag.

Jacques Hermelijn

ZES MIN EEN IS ZES

DE "ASSOCIATIE VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN", VOLGENS IR. DON MARTINA

Duizenden pagina's aan voorstellen, adviezen en nota's zijn er al over geschreven en evenzoveel wijzigingen vonden plaats of werden afgewezen: welke staatsstructuur moeten de Nederlandse Antillen hebben, zodat de eilanden niet zoals nu gebeurt uit elkaar groeien? Don Martina, voorheen politiek leider van de MAN (Movementu Antias Nobo), pleit voor een Associatie: "De eilanden moeten elkaar loslaten, maar elkaar niet de rug toekeren. Zes min een is zes."

Geen nationale politieke leiders

Op uitnodiging van het Antilliaans Netwerk begint Don Martina zijn voordracht op vrijdagavond 9 februari in het Haagse Zalencentrum met een historische schets van staatkundige vernieuwingen op de Antillen. Hij vervolgt: "de rust die nodig is op het staatkundige front is tot nu toe onhaalbaar gebleken. Het recht op zelfbeschikking voor elk eiland is als een tijdbom gebleken voor de Antillen als staatkundige eenheid. Kleine eilanden willen teveel macht, Curaçao eigent zich teveel macht toe. De nieuwe attitude van 'bottom up approach' is funest. Officiële besluiten van de landsregering worden genegeerd. Deze gang van zaken is in contrast met wat universeel is bepaald. Politiek egocentrisme en insularisme voorkomen de vorming van nationale politieke leiders."

Associatie

Don Martina gaat brainstormend verder: "De samenwerking mag echter niet in de ban. Er moet geen Federatie maar een Associatie komen, naar voorbeeld van de van staatsvorm verschillende (voormalig) Britse Eastern Caribbean States. Een 'onafhankelijke' staat met vormen van Status Aparte met een eigen invulling, bijeengehouden door een door de zes eilanden overeengekomen samenwerkingsregeling, zoals Aruba en de Nederlandse Antillen nu. Alles wat van de eilanden komt, moet op vrijwillige basis. Alle mogelijke pijnpunten moeten worden geëlimineerd en knellende banden en spanning moeten weg."

Structurele problemen

Het is juist interessant om voorbij dit nieuwe voor-

stel te gaan en eens te kijken waarom alle initiatieven altijd op niets uitliepen. Dan komen we bij de onevenwichtige, scheve machtsverhoudingen en instabiele staatsinstellingen. Deze zijn vaak historisch gegroeid en opzettelijk in stand gehouden binnen het 'verdeel-en-heers' kolonialisme en een gesegmenteerde samenleving waar hiërarchie gebaseerd was op kleur: Hier binnen stelde iedere bevolkingsgroep haar eigen belangen voorop. In zo'n situatie kan een politieke cultuur gedijen waar loyaliteit wordt gegeven aan een persoon/politicus met een specifiek belang, in plaats van aan de abstracte staatsinstellingen met algemene belangen (het patronagesysteem). Dit is kenmerkend voor alle landen van Latijns-Amerika en de Cariben. Afhankelijkheidsrelaties tussen (groepen) personen – en in het geval van de Antillen ook tussen eilanden –, corruptie en machtsmisbruik zijn hiervan vaak het gevolg. Het algemeen belang lijdt eronder, wat in het bijzonder de volksklasse die weinig machtige 'patrons' kent, treft. De onevenwichtige, scheve machtsverhoudingen en instabiele staatsinstellingen liggen ten grondslag aan vicieuze cirkels van politiek conflict en uiteindelijk aan

Het inzien van de noodzaak van staatkundige verandering betekent het inzien van een win-win situatie op langer termijn

voortdurende sociaal-economische crises, zoals nu op de Antillen. Ter illustratie, het huidige financieel-economisch structureel aanpassingsprogramma zoals voorgeschreven door het IMF heeft alleen zin als dat is ingebed in een vergrote en autonome staatscapaciteit. Vandaar ook het belang van de discussie van vernieuwing van staatsstructuren.

Gedeeltelijk mandaat voor premier

"Onder Pourier ('94 - '98) is al veel tijd en energie gestoken in het oplossen van staatkundige vernieuwingen. Belangrijk punt is: de premier heeft een gedeeltelijk mandaat. Hij heeft weinig toegang tot de bevolking bij problemen. Dit in tegenstelling tot een lokale politieke leider. Deze heeft meer toe-

Don Martina tijdens zijn lezing van 9 februari jl. in Den Haag.

gang tot de kiezers van het eigen eiland door zijn netwerk en structuur," zegt Don Martina. Geleerd hebbend van de ervaringen door de jaren heen pleit Don Martina voor een Associatie, waarin de ruimte die eilanden vragen beter kan worden benut.

Toekomst

Paradoxaal genoeg blijkt een discussie over staatkundige vernieuwingen, die een betere vertegenwoordiging van de eilanden en de diverse geledingen van de samenlevingen kunnen bewerkstelligen, ook vaak verstrikt te raken door de kenmerken van de heersende politieke cultuur. Fundamenteel is daarom nu een breed, onderling vertrouwen en wederzijds respect nodig tussen de vertegenwoordigende partijen, maar ook tussen maatschappelijke groeperingen en bevolkingsgroepen. Deze 'commitment' kan alleen groeien door continue dialoog. Erkenning van historische sentimenten is essentieel: collectieve negatieve ervaringen aangaande samenwerkingsverbanden binnen en tussen bevolkingsgroepen, die belemmerend zijn voor ontwikkeling, moeten blootgelegd en overkomen worden. Het inzien van de noodzaak van staatkundige verandering betekent het inzien van win-win situaties op langer termijn. Uiteindelijk moeten hierover daadwerkelijk concrete besluiten genomen worden. Een Associatie, zoals Don Martina voorstelt, waarin verzelfstandiging en eigen verantwoording van de eilanden gestimuleerd wordt, met minder knellende banden, en vooral waarin de eilanden samenwerken en elkaar waar nodig bijstaan, kan dit proces bestendigen.

Marnix Arendshorst

CRIEM

“Rijksgenoot” vs “Allochtoon”

Trinta aña pasá na Hulanda práktikamente ningun hende no tabatá sa kiko ke men ni tampoko ken ta un alokton. Strañeronan bibá n’e pais aki tabatá konosí komo “buitenlanders” of “vreemdelingen”. Ku eksepshon di Yunan di Sürnam i hendenan prosedente di un di e seis islanan di Antia Hulandes. Eseinan tabatá “rijksgenoten”.

Sürnam a bira independiente na 1975 i nos Antiano a keda ku e título korekto di “rijksgenoot”. Korekto, si, ya ku un persona sea e ta Hulandes Karibense òf Hulandes Oropeo, ta súpedito di e mesun reino. Meskos ku un Hawaiano ta un siudadano di E.U. di Merka.

Sigun e kantidat di Antiano na Hulanda a bai kresiendo (di mas òf menos 15.000 na 1973 te mas ku 100.000 awor), a bin resultá ku a pone e término “rijksgenoot” den diprvis i pushi-pushu Hulanda (lesa gobièrnu Hulandes) a konvertí tur Antiano, huntu ku tur otro estranhero bibá na Hulanda, den “allochtoon” (alokton).

Un par di pipit’ e hende a protestá kontra e nòmber nobo aki. Sobretudo ora bo realisá ku esnan ku a introdusi e denominashon aki tambe a disidí ku e.o. un Suelo i un Franses no ta alokton. E seis islanan den “Dutch Caribbean” kual for di aña 1634 tin lasonan fuertísimo ku Hulanda i sigun e Statüt ku a keda firmá na 1954, ta parti intégro di Reino, i ku for di 1954 ta siudadano di Reino Hulandes, precisamente su habitantenan a djòin e ehersito di aloktonnan na Hulanda. No lubidá ku nos ta karga e mesun pasaporte (si, esun fásil di falsifiká) ku e Hulandes oroepo. Djis un pida historia komo introdukshon.

Historia ta ripití su mes

Pero ta parse ku historia ta bai ripití su mes. Atrrobe tin un palabra di moda ku ta aplikabel primordialmente den kaso di Antiano i algun otro minoría alokton (no kousasio).

Kriminalidat.....esei t’e palabra nobo na moda. Mi por imáginami ku e konseheronan di e mandatarionan Hulandes ta apliká nan inventividat pa bini ku konseptonan “moderno” ku invariabelmente ta resultá ofensivo, denigrante i asta stigmatizante. Nan no ta tene kuenta ku sensibilidat di hende, ni tampoko ku loke na Hulandes tin un nifikashon na Papiamentu tin biaha ta algu totalmente diferente. Na Kòrsou un hende ku hòrta ta un ladron. Si ela kometé froude (ladronisia) na p.e. un banko, nos ta bisa ku ela tira un para. Masha poko biaha bo ta yama un persona asina un kriminal. Pa nos generalmente un kriminal ta un hende ku a mata òf kometé un akto serio di violensha. Sigun mi na Hulanda ta meskos. Un fanátiko di futbòl ku repetidamente destruí outo, pakus i trein, ta keda simpelmente un “hooligan”. No “draag af” premie sosial, kobra deklaratie falsu, stúr outo fuma, tuma soborno (smeergeld)....ningun dje hendenan ei nan a yama kriminal. Solamente ta ora ta trata di hobennan Antiano (i Marokano) mes ora tin ku papia di kriminalidat. Na Hulanda kasi nunca no ta referi na un persona ku a kibra lei komo un kriminal. Of si.....

Kibra lei ta sinónimo ku kriminalidat?

No bisami ku tur e asina yamá “probleemjongeren” ta kriminal. Fin di febrüari korantnan Hulandes tabatá yen di artikulo tokante e rapòrt (1997) ku e título nèchi “Criminaliteit in Relatie tot de Integratie van Etnische Minderheden”. Bo sa ki akronim e minister de BZK a duna e título di e nota: CRIEM! Si, CRIEM. Mi ta konsiderá e denominashon ei ofensivo, denigrante i stigmatizante. Mi ta haña ku sikiera nos mester purba para e kustumber di introdusi palabra nobo sin nodi. Mester kòrta e praktiek aki den tòrn, sino aki poko dia kriminalidat ta bira sinónimo ku Antiano i no djis un nòmber mal skohí pa duna e hobennan ku a kué mal kaminda (hopi biaha no dor di nan mes falta). Ultimo kos ku nos mester hasi ta koperá pa perpe-tuá e kustumber malu aki.

Ronnie Martina

SAMENLEVINGSCONTRACT, PARTNERSCHAPS-REGISTRATIE OF HUWELIJK

Begin dit jaar heb ik een vriendin leren kennen en sinds kort wonen wij samen. Nu wil zij dat wij ons als samenwonende partners laten registreren. Ik geef de voorkeur aan een samenlevingscontract(je) en als het samenwonen goed verloopt, dan zou ik wellicht willen trouwen.

We weten alleen niet precies wat geregistreerd partnerschap inhoudt. Ook is ons niet helemaal duidelijk wat het verschil is tussen geregistreerd partnerschap en het sluiten van een samenlevingscontract. Kunt u hier iets meer over vertellen?

In een periode van 30 jaar is de plaats van het huwelijk in onze samenleving drastisch gewijzigd. "Verliefd, verloofd, getrouwd" is lang niet altijd een logische volgorde. De keuze voor een huwelijk is in de wet beperkt tot man-vrouw relatie, terwijl er thans een grote variëteit in samenlevingsvormen bestaat. Samenwonen, of "verliefd, verloofd, geregistreerd" is "in".

Tot twee jaar geleden kon de relatie van samenwonenden buiten huwelijksverband, die niet wilden of konden trouwen alleen vorm gegeven worden door een samenlevingscontract. In zo'n contract komen alleen afspraken te staan die tussen twee personen zelf worden gemaakt. Dit samenlevingscontract werkt tussen partijen onderling en kan naar anderen toe als bewijs van het bestaan van de relatie en gemaakte afspraken dienen. Door het sluiten van het contract ontstaan, met uitzondering over hetgeen in dit contract is vastgelegd, geen wettelijke rechten (bijv. pensioenrecht) en plichten (bijv. alimentatieplicht). Partnerschapsregistratie is iets totaal anders. Het geregistreerd partnerschap is, net als het huwelijk, een wettelijk geregeld samenlevingsvorm. Het is bedoeld voor mensen van hetzelfde geslacht die willen trouwen, maar van de wet (nog) niet mogen trouwen en voor personen van verschillend geslacht die niet met elkaar willen trouwen (binnenkort zal naast de openstelling van adoptie door personen van hetzelfde geslacht, het burgerlijk huwelijk opengesteld worden voor homoseksuelen. Aangezien Nederland het enige land in de wereld is waar zo 'n huwelijk gesloten mag worden, kan dit huwelijk alleen in Nederland worden ontbonden). Deze registratie is gelijkwaardig aan het huwelijk. De gevolgen zijn bijna hetzelfde: de registratie geschiedt bij de burgerlijke stand. Net als bij het huwelijk kan de registratie gebeuren in gemeenschap van goederen of onder registratievoorwaarden. Alle bezittingen en schulden zijn in beginsel gemeenschappelijk. Geregistreerde partners zijn bevoegd elkaars naam te voeren. De partners hebben een onderhoudsplicht jegens elkander. Na beëindiging van de partnerschapsregistratie bestaat een alimentatieplicht, zoals voor ex- echtgenoten. De fiscus behandelt geregistreerde paren hetzelfde als gehuwde partners. Opgebouwde pensioenrechten tijdens het geregistreerd partnerschap moeten na verbrekking, net als bij echtscheiding worden verdeeld. Alleen met betrekking tot de kinderen is er een belangrijk verschil. Tussen echtgenoten en een kind ontstaat automatisch een familierechtelijke betrekking. Tussen moeder en kind bestaat deze betrekking door de geboorte en de echtgenoot is volgens de wet de vader van het kind. In geval van partnerschapsregistratie ontstaat deze betrekking met de partner niet automatisch. Bij partners van hetzelfde geslacht kan tussen enerzijds de partner van de moeder of de partner van vader en het kind anderzijds geen afstamming zijn. Deze partner kan niet als tweede ouder van het kind gelden, noch onderhoudsplichtig zijn jegens het kind.

In geval van registratie van partners van verschillend geslacht zou de man het kind moeten erkennen. Door de erkenning komt het kind in familierechtelijke betrekking tot de man te staan. Vervolgens kan via de rechter worden bepaald dat de ouders gezamenlijk met het gezag over het kind zijn belast.

Zoals u ziet heeft het aangaan van geregistreerd partnerschap (en later een eventueel huwelijk) verdergaande gevolgen dan een samenlevingscontract(je).

Robert van der Hansz

EINDRAPPORTAGE ONDERZOEK VOOGDIJREGELING

Het adviesbureau KPMG heeft haar onderzoek “evaluatie uitvoering voogdijregeling Antilliaanse jongeren” afgerond. Centraal in dit onderzoek staat de vraag of de voogdijregeling haar doel realiseert. Dit doel is dat geen Antilliaanse minderjarige alleen en onbegeleid naar Nederland vertrekt zonder dat in het gezag wordt voorzien. De samenwerkingsafspraken tussen Nederland en de Nederlandse Antillen betreffende de voogdijvoorziening zijn neergelegd in een Protocol. Aanleiding hiertoe was de wens van beide partijen om een maatregel te treffen voor bovengenoemde minderjarigen. Het evaluatie-onderzoek van KPMG moet inzicht verschaffen in de werking van de procedure die zowel op de Nederlandse Antillen en Aruba als in Nederland is afgesproken.

Vanuit de centrale vraagstelling van het onderzoek zijn er een aantal onderzoeksvragen geformuleerd die betrekking hebben op: (1) het verloop van de procedure in de praktijk, (2) de leefsituatie van de minderjarige eenmaal in Nederland, (3) de beïnvloeding van de voogdijregeling op het migratiegedrag van de jongeren en tenslotte (4) hoe de groep die zich niet aan de regeling houdt in kaart te brengen en te bereiken is.

Om te beginnen blijkt uit het onderzoek dat de regeling voor meerdere uitleg vatbaar is. Dit maakt dat veel jongeren voor wie de regeling bedoeld is, de keuze hebben om geen gebruik van de regeling te maken. Gehanteerde begrippen zoals ‘voor korte duur’, ‘gezinshereniging’ en ‘onbegeleid’ dienen uitgewerkt en geconcretiseerd te worden. Qua efficiëntie wordt gesteld dat de procedure grote bekendheid geniet bij betrokken instanties (niet altijd bij alle personen binnen die instanties) en de Voogdijraad voert, wanneer nodig, zelf een deel (60%) van de onderzoeken uit. Echter, er zijn ook knelpunten. De uitvoering van de regeling is kwetsbaar vanwege het feit dat meerdere partijen (Voogdijraden op de Nederlandse Antillen, de Raden voor de Kinderbescherming in Nederland (Raad, de ontschepingsambtenaren, de beoogde voogden enz.) elk gemoeid zijn met de uitvoering van een schakel in het proces. Informatie kan bij elke overdracht verloren gaan. Bovendien wordt geconstateerd dat de informatie-uitwisseling niet altijd optimaal is.

De wachttijden voor ouders en jongeren zijn te lang, waardoor hun bereidheid mee te werken afneemt. De lange wachttijd is overigens ook voor een groot deel te wijten aan de ouders zelf die de nodige informatie niet volledig aanleveren. Een lange tijd zit er ook tussen het moment van aanvraag van de ‘Verklaring van Geen Bezwaar’

(VGB) en het moment waarop de Voogdijraad de Raad om een onderzoek vraagt. Bovendien zou de Raad efficiënter qua tijd met het verzoek om kunnen gaan. Bij zowel de Voogdijraad als de Raad zijn specifieke redenen waardoor hun deel van de procedure vaak vertraging oploopt.

Uit het onderzoek blijkt dat het doel dat beoogd wordt met de voogdijregeling niet geheel bereikt wordt. Dit heeft met name te maken met het feit dat de effectieve werking van de regeling zich beperkt tot het moment dat de jongere vanuit de Antillen vertrekt. Een vervolg van de werking van de regeling dient zich in Nederland te voltrekken, immers pas hier te lande kan formeel in de tijdelijke voogdij worden voorzien. De voogdijregeling beoogt alle minderjarigen van gezag te voorzien, maar niet alle minderjarigen worden onvermijdelijk aan de regeling onderworpen.

Ook het ontbreken van eenduidige definiëring van de reeds genoemde begrippen en het ontbreken van controle maakt dat in de praktijk voor veel jongeren die onder de regeling zouden moeten vallen niet in het gezag wordt voorzien. Jongeren kunnen een retourticket voor beperkte tijd hebben en toch in Nederland blijven, ‘begeleid’ reizen doch bij aankomst in Nederland zonder begeleider verder gaan of via de zogenaamde U-bocht (via Brussel of Parijs) toch naar Nederland reizen. Deze inspanningen zullen ouders dan wel jongeren zich blijven getroosten zolang zij zelf niet doordrongen zijn van de voordelen die de voogdijregeling voor hen heeft. Gepleit wordt daarom om een intensievere voorlichting gericht op de jongeren. Daarnaast is inmiddels aan gemeenten gevraagd om bij de Raad melding te doen van minderjarige jongeren die zich zonder uitschrijfbewijs bij burgerzaken melden en waarvan men vermoedt dat er niet in de voogdij is voorzien. Verder blijkt dat de beoogde voogdij

Nederland niet altijd volledig voorbereid is op zijn of haar taak en dat de minderjarige uiteindelijk niet altijd op het adres van de beoogde voogd verblijft. Wat de regeling verder zwak maakt is het feit dat de beoogde voogd in Nederland zelf een verzoek moet indienen om met de tijdelijke voogdij belast te worden.

Voorgesteld wordt om een instantie (voogdij-instelling) de verantwoordelijkheid voor de jongeren te laten dragen en de beoogde voogden zodoende te ontlasten van alle formele rompslomp waardoor zij zich als pleegouders kunnen richten op de opvoeding en begeleiding van de jongere. (Met dit voorstel wordt de jongere automatisch de hulpverlening, lees: jeugdbescherming, in gesluisd en wordt een maatregel getroffen voor jongeren waarvan het de vraag is of hier geen sprake is van oneigenlijk gebruik. Het voorstel lijkt ervan uit te gaan dat de beoogde voogd a-priori een hulpvraag heeft. Beter is te kijken hoe de beoogde voogd geïnformeerd en voorbereid kan worden op de reikwijdte van zijn of haar verantwoordelijkheid en de inhoud van de taak als tijdelijke voogd, de mogelijke integratieproblemen en dat hij/zij gewezen wordt op de instellingen waar men terecht kan met opvoedingsvragen. Niet van alle beoogde voogden kan verwacht worden dat zij de weg kennen naar het Kantongerecht en in staat zijn een verzoekschrift op te stellen. red.)

Ten aanzien van het verloop van de procedure in de praktijk stuit men, zoals eerder vermeld, op enkele onduidelijkheden. Er worden factoren genoemd die op voorhand van invloed kunnen zijn op de praktische uitvoerbaarheid zoals de vele betrokken partijen, het opereren in twee verschillende rechts-sferen, het feit dat de secretaris van de Voogdijraad het centrale aanspreekpunt is maar niet bevoegd is om de andere voogdijraden aanwijzingen te geven. Over de leefsituatie van de jongeren worden algemeenheden genoemd die niet direct te koppelen zijn aan de voogdijregeling. Reeds bekend was dat een groot aantal minderjarige Antillianen niet goed opgeleid is, de weg niet kan vinden in de wirwar van hulpverleningsinstellingen die hen van dienst zouden kunnen zijn, een beperkt sociaal netwerk heeft en bij instellingen aanklopt die de problema-

tiek wel kennen maar niet altijd de kennis en middelen hebben om te helpen.

Op de vraag of er een relatie is tussen de voogdijregeling en het migratiegedrag bleek moeilijk antwoord te geven vanwege de impliciete politieke geladenheid van de vraagstelling. Men volstaat met de constatering dat zoals bekend een substantieel aantal Antillianen op de Antillen steeds minder toekomst ziet.

De laatste deelvraag bleek net als de vorige moeilijk te beantwoorden. De betrokken partijen moeten, meer dan tot nu toe, het belang van de regeling ervaren en het vertrouwen hebben dat dit evaluatieonderzoek zich richt op de verbetering van de regeling en niet op de vermindering van het migratiegedrag. Gesteld wordt verder dat in Nederland noch op de Antillen migratie van alleen en ongeleide Antillianen naar Nederland geregistreerd wordt. De welzijnsinstellingen zijn goed op de hoogte van de problematiek van deze jongeren en weten ze ook te vinden maar ook zij zijn niet op de hoogte van de exact aantallen.

Verantwoordelijkheid voor de jongeren bij een voogdij-instelling en niet bij de voogd

Tenslotte concludeert men dat "ook al zou de regeling volledig sluitend zijn dan nog zou men in de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid stuiten op obstakels." De voogdijregeling is echter zinvol en in het belang van de minderjarige Antilliaan. Intensieve informatie aan de jongere en zijn ouders moet hen overtuigen hiervan.

Verbetering in de kennis over de werkzaamheden op de Antillen en in Nederland zal leiden tot verbetering van de regeling. Men is te weinig bekend met de werkzaamheden en de omstandigheden waaronder deze worden uitgevoerd. Meer kennis hierover zou kunnen leiden tot wederzijds begrip en respect. Werkconferenties zouden een middel hiertoe kunnen zijn.

Jenny Pourier

Redactie-adres:

OCaN
Laan van Meedervoort 145A
2517 AX Den Haag
E-mail: ocan.antillianen-arubanen@wxs.nl

Redactie:

Artwell Cain
Irene Gumbs
Robert van der Hansz
Jenny Pourier.

Abonnementen (gratis):

Tel. 070-380 33 01

Productie:

Bemaco BV, Den Haag

Eindredactie: Jacques Hermelijn

ISSN 1567-9179